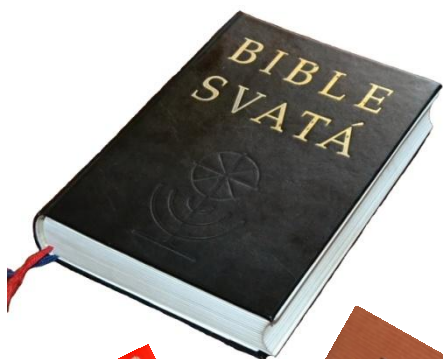

Kristus

svět

Křesťan a elektronická média

1. Získat kompetenci (dovednost) ohledně médií

Elektronická média mají enormní vliv na společnost. Křesťané z toho nejsou výjimkou. Jak s nimi máme zacházet? V následujících řádcích má věčně zůstávající Boží „médiu“, Svaté Písmo, zaujmout postoj k některým trendům v médiích 21. století.

(Nechat) se ovládat?

Udivující je už to, že v roce 2013 bude v Německu prodáno odhadem 28 milionů smartphonů. Ale ještě více udivuje, že mnoho vlastníků si myslí, že takový přístroj musí mít stále u sebe. Chvilí totiž „googelují“, chvilí „whatsappují“ nebo prostě jsou „přítom“. Mnoho z nich ani nepozoruje, že se stali závislými a že se nechávají jít ovládat trendem. Co k tomu říká Boží slovo? Elektronická média nebyla před 2000 roky na pořadu dne. Tehdy lidi ovládaly jiné věci. Avšak protože problém nechávat se ovládat je prastarý a dotýká se svobody křesťana, říká k tomu Bible něco konkrétního:

- „Všechno je mi dovoleno, ale já se ničím nedám ovládnout.“ (1. Kor. 6,12)
- „Neboť od koho je kdo přemožen, tomu je také jako otrok poddán.“ (2. Petřův 2,19)

Používat nová média s užitkem, aniž bychom se na nich stali závislými – to je v souladu s biblickými zásadami.

Komunikovat – to ano, ale jak?

Potřeba člověka sdělovat se je veliká. Pomocí elektronických médií sotva zůstává nějaká přání nesplněná. Je postaráno o dostatečný „input“ (vstup): „Online“ dostaneme mnoho novinek a umíme podle toho podat hodně zpráv. – Podívejme se 2000 let zpět na náměstí Atén. Vidíme tam zcela jinou kulisu a zcela jiné médium, ale principiálně stejnou věc. Mnoho lidí tam trávilo svůj čas rozmlouváním. O nové informace se starali mnozí návštěvníci. Tím bylo dost látky k rozhovorům, takže „svůj čas netrávili ničím jiným, než mluvením nebo slyšením něčeho nového“ (Sk 17,21).

Ne každá rozmluva musí mít neobyčejný obsah. Ale když dnes „messaging /= elektronické posílání zpráv/“ (i mezi křesťany) v mnohém ohledu sklouzává do neužitečnosti a bezobsažnosti, pak apoštolova výzva v Efezským 4 získává na aktuálnosti – abychom sdělovali to, co „je dobré k potřebnému vzdělání, aby dala milost slyšícím“ (verš 29).

Nebezpečí udušení?

V angličtině existuje přísloví: „Reading christians are growing christians“ (čtoucí křesťané jsou rostoucí křesťané). Tím je míněno hodně a důkladně číst Bibli, abychom postoupili dále ve víře (včetně důvěryhodných biblických komentářů jako pomocných prostředků k porozumění Božím sdělení). Přísloví se opírá o výzvu apoštola Petra: „*A jako novorozené děti buďte žádostivi rozumného, nefalšovaného mléka, abyste jím rostli.*“ (1. Petrův 2,2)

Ne každý křesťan je čtenářský typ. Někteří jsou vizuálně orientovaní nebo raději dělají něco svýma rukama. Ale bez četby, resp. slyšení Bible se neobejde nikdo. Kdo to zanedbává, duchovně zaostává. Ale nejen to. I Pán tím přichází zkrátka. Jemu přiměřená čest a velebení se odpovídajícím způsobem zmenšují, když se málo zaměstnáváme Jím a Jeho obětí smrti.

Kdo chce lépe poznat svoji Bibli, zjistí, že nová média k tomu užitečně přispívají. Jsou některé internetové stránky, které obsahují cenné praktické a vysvětlující příspěvky k Bibli. Ale zároveň je třeba pozorovat, že všeobecně obraz zatlačil slovo. Bez filmů a her by dnešní rozšíření elektronických médií bylo nemyslitelné. A když nehledíme na filmy s jasně křesťanským poselstvím, sází mediální průmysl převážně na zábavu a legraci, a přitom nezapomínejme na manipulaci skrze (skrytou) reklamu a utváření mínění. Křesťan, jenž tento obsah rád konzumuje, tím je v nebezpečí, že si nechá zkazit chuť na „dobrou potravu“ a způsobí, že Boží slovo pro něho ztratí vliv. Nehodí se na naší dnešní situaci obzvláště problém trní z podobenství o čtveré půdě? Kolik (mladých) křesťanů dnes už patří k těm, které „*duší ... rozkoše života a nenesou zralé plody*“ (Lk 8,14).

Boží děti a věci světa

Vědí věřící křesťané o svém původu? Ano, „*víme, že jsme z Boha*“ (1. Janův 5, 19a). Je to velkolepá skutečnost, být narozeni z Boha a nazývat se Božími dětmi. Avšak při vši radosti z toho je třeba si uvědomit, že se nalézáme ještě uprostřed světa. A co říká Bůh o světu? „*Celý svět leží ve zlém.*“ (1. Janův 19b) Jaký je to protiklad! Větší by už nemohl být: My z Boha – svět ve zlém! Ďábel má celý svět pod svojí kontrolou. Boží děti jsou z toho vyjmuty, Bohu buď dík! Patří jinému, nebeskému světu.

V denní životní praxi nyní záleží na tom, abychom se naučili mít správný postoj k věcem tohoto světa. Jinak se nám stanou léčkou. Tři hlavní znaky světa, které udržují systém v chodu, nám pomohou najít potřebný odstup od věcí tohoto světa:

- žádost těla (chtít něco mít),
- žádost očí (chtít něco vidět),
- pýcha života (chtít něčím být).

Avšak co to má společného s novými médii? Zcela jednoduše: Dábel je používá, aby lidi zaslepil a svedl. Tím nemá být řečeno, že všechny elektronické přístroje jsou ďábelské. Ne, jde o to, že mnoho z obsahu médií, který je nabízen, nese pečeť „světa“, a proto je Božím dětem škodlivý.

Na jedné straně se tím může stát moudrost světa vzorem křesťana. Na druhé straně koná své dílo nemravnost. A i když jde jen o prázdné („marné“) mluvení nebo jednání, nepomáhá to přemýšlení o věčných věcech. Zde je nutné důsledné jednání! Je to něco, co tě „*pohoršuje*“, tj. (stále znovu) svádí k hříchu? Pak to „*vytrhni*“, resp. „*odetni*“ (Mt 5,29). Jinými slovy: Odděl se od toho. Kdo (ještě) neumí zacházet s novými médii, užij všech možností, abys šel nebezpečí z cesty. K tomu patří především tlačítko (vypínač) „Off“.

Místa ticha

Když Pán Ježíš zde na zemi zvláštním způsobem hledal obecenství se svým Otcem, šel na horu nebo se odebral na nějaké pusté místo. Vyhledával místa, kde nebyl rušen a rozptylován – i tehdy, když věděl, že se po Něm lidé ptají (srv. s Lk 4,42). Pro většinu z nás se tu vyskytuje možnost strávit „tichý čas“ před Pánem ve vlastním nebo v každém případě v klidném pokoji. Právě ve shonu naší doby jsou tyto chvíle tak důležité. Nová média by pak také měla zůstat „venku“. Neboť jak rychle je zbožné rozmyšlení přerušeno novými zprávami. Ostatně četba tištěné Bible a tištěných knih má výhody, vždyť jak snadno sklouzne prst, resp. kurzor myši „online“ na tlačítko, které se nehodí ke čtenému oddílu Bible. Nenechme si uloupit „tichý čas“! Pán hledá obecenství s námi a chce nás v tom učinit bohatými a šťastnými.

Získat kompetenci ohledně médií – to je velká výzva v naší době, kterou můžeme zvládnout jen s Boží silou.

Hartmut Mohncke

2. Napínavý věk médií

Jaká média používají mladí lidé? To bylo před nedávnem řečeno v jedné reprezentativní studii nazvané Jim (z německého: Jugend, Information, Multi-Media) – provedené mezi 12–19letými. Nemusí se to krýt se zvyky mladých křesťanů. Zda lipak se ale tito chovají o tolik jinak?

V poslední době byly provedeny různé průzkumy mezi mladými a už ne tak mladými lidmi k postoji k PC a multi-médiím. Předě mnou leží (aktuální) dotazníková akce Jim mediálně pedagogického výzkumného sdružení Jihozápad z let 2007 a 2011, další průzkum Allensbach-Institutu a dalších několik aktuálních článků k tomuto tématu.

Průzkumy ukazují, že problém se zacházením s novými médii nemají jen mladí lidé. Mnoho starších lidí se nedokáže vyrovnat s obsluhou techniky, druzí zase ji nedokážou včas vypnout. Pokud se týká mladých lidí, bylo by možné napsat článek pro rodiče, aby uměli vést své děti ke správnému zacházení s médii. Můžeme se ale také obrátit přímo na mladé lidi, abychom zcitlivili jejich vědomé zacházení s novými médii. Pokusem k tomu je tento článek.

Budu jmenovat některé výsledky z dotazů, abych z nich vyvodil použití pro zdravý, „křesťanský“ přístup k zacházení s (novými) médii a pro bohabojný život.

Co mladí lidé dělají ve svém volném čase

Naštěstí až dodnes nejsou jen PC a konsole, internet a mobilní telefony, nýbrž také ještě aktivity, které nemají nic společného s tímto druhem médií. 86% mladých lidí ve věku 12–19 let se několikrát v týdnu schází v kruhu svých přátel. Téměř tři čtvrtiny pravidelně provozují sport, 66% rádo lenoší. Téměř 20% samo provozuje hudbu, 10% navštěvuje několikrát v týdnu párty, 5% disko a jen 1% pravidelně chodí do kostela.

Chceme-li toto chování vztáhnout na mladé křesťany, vyvstávají tyto výzvy:

- Koho považuješ za své přátele? Jsou to křesťané nebo nevěřící? Samozřejmě, že se nemůžeme stáhnout ze světa; jistě nelze nic namítat proti tomu, když se žák odpoledne setká s nějakým spolužákem. Ale kde jsou tvé priority, když jde o to, aby ses setkal s někým jiným: u věřících nebo u nevěřících? Jsi připraven vzdát se kvůli setkání s mladými věřícími, které potkáváš pravidelně v neděli a v týdnu ve shromážděních jako církve, schůzky s kamarádem ze školy nebo z práce, anebo tomu je spíše naopak? „*Nevíte, že přátelství se světem je nepřátelství s Bohem?*“ (Jak. 4,4).

- Sport je zdravý, když se provozuje s mírou. Ale: „*Tělesné cvičení je užitečné pro málo věcí, avšak zbožnost je užitečná ke všemu.*“ (1. Tim. 4,8) Navíc právě u sportu je nebezpečí, že budeš ve společnosti téměř výlučně nevěřících kamarádů. A když k tomu je ještě nutné být členem nějakého spolku, jsme uprostřed družnosti tohoto světa a ve společnosti s ním. Ale možná že místo toho najdeš věřící, s nimiž si můžeš zahrát fotbal nebo se proběhnout.
- Když člověk sám na něco hraje, působí mu to velkou radost. Když potom najde i jiné křesťany, s nimiž může společně pěstovat hudbu a zpívat ke cti Pána, je to ještě krásnější. Tím mohou vzniknout užitečná přátelství. Mysli ale na to, že hudební kroužek „nadkonfesijního“ druhu /tj. kde členy jsou věřící z různých shromáždění nebo církví/ povede dříve či později k těžkostem. Do kterých shromáždění se potom jde v neděli? Kde potom jednou budeme „vystupovat“?
- Lenošení, „chilling“ (snad: „zmrazení“ – p.p.) je u mladých lidí oblíbené, ale spoň o prázdninách. Na tom není nic, co by bylo samo o sobě zavrženíhodné. Avšak je tu velmi zlý příklad: David. V době, kdy jeho vojska byla ve válce, zůstal on „líně“ doma. Tak se stalo, že jednou viděl mladou krásnou ženu, která se koupala a jejíž muž byl ve válce. David upadl do hříchu smilstva a cizoložstva (srv. s 2. Sam. 11). Buď před takovými věcmi chráněn – lenošení může být nebezpečné, když se člověk zabývá riskantními věcmi, to budeš vědět z vlastní zkušenosti.
- Jen 1% chodí do kostela. Doufám, že máš radost z toho, že každou neděli navštívíš shromáždění věřících v tvém místě, a také večerní shromáždění v týdnu (-pokud taková jsou). Ani prázdniny by neměly být časem bez shromáždění. Krásná dovolená je taková, která může být strávená s Pánem Ježíšem a při které se můžeme účastnit shromáždění věřících na nějakém jiném místě. To může i mladý člověk navrhnout pro rodinnou dovolenou.

Která média to jsou?

V téměř 100% domácností, kde jsou 12–19letí, je k dispozici mobil, 86% jich dokonce má k dispozici vlastní mobil. Přehrávač MP3 je v 83% domácnosti, 77% mladých má k dispozici dokonce vlastní přístroj. Televizní přístroj je v 99% domácností, 57% má vlastní televizi. Připojením na internet disponuje 97% domácností, mladí lidé mají v 56% vlastní internet. Hrací konzole je v 84% domácností, mladí disponují v 68% svou vlastní.

- Pomocí mobilu je možné nejprve nádherně telefonovat. Je jen otázka, s kým si telefonujeme nebo vyměňujeme SMS. Ve „*Folge mir nach*“ (sešit 7/2004,

str. 4) jsme už měli k tomuto tématu článek, který jsme ještě jednou umístili na www.folgemirnach.de. Právě když máš svůj vlastní mobil, který nikdo nekontroluje, si buď vědom toho, že tu je Jeden, jenž nejenom vidí, s kým komunikuješ, ale také ví, co říkáš nebo esemeskuješ. Můžeš také zvážit, zda bys nemohl peníze užít lépe než pro SMS nebo v SMS-Flat...

- Přehrávač MP3 je obdivuhodný přístroj. Můžeš si na něm například poslechnout velmi užitečné přednášky. I když bys s tím měl strávit spíše méně času, chtěl bych ti rád pro to dát velmi užitečnou adresu: www.audioteaching.org. Tam najdeš celou řadu užitečných přednášek k biblickým tématům. Pravděpodobně se ale budeš více zajímat o hudbu, když zapneš svůj přehrávač MP nebo iPod. Smím ti připomenout článek o Sammym (sešit 2/2008, str. 4)? Duch Svatý, který v tobě bydlí, musí tuto hudbu rovněž „poslouchat“. Co k tomu řekne? Podívej se ohledně tématu hudby ještě jednou do sešitů 6–8/2007...
- Televizní přístroj je i dnes ještě před PC zlodějem času č. 1. Když jsem byl mladý, byla televize mezi mnohými křesťany zapovězená. Stala se televize v průběhu času lepší? Zatím co internet nabízí ještě řadu užitečných stránek, – a nemám na mysli jen stránky, které pracují evangelizačně (www.dasLeben.info), nebo jako www.bibelkommentare.de nabízejí užitečné výklady Bible, resp. impulzy (www.bibelpraxis.de) – je televizní přístroj až dodnes jen jednosměrná ulice – s tímto médiem se nepracuje, nýbrž člověk není nic jiného, než jen pasivní konsument. „*Neboť všechno, co je ve světě, ... žádost očí ..., není z Otce, ale ze světa.*“ (1. Jan. 2,16)

Je mi přirozeně také známo, že prakticky každé PC dnes má TV-kartu nebo alespoň je možné ji do něho vložit. Mnohé běží i tak přes Livestream... Mezi mužskými vlastníky PC se taková nabídka zvláště ráda využívá při sportovních událostech. Ale je tato náhražka televize lepší než televize sama? Anebo – abychom ještě jednou vzali Sammyho do hry: Duch Svatý v tobě se musí spolu s tebou dívat na to, co ty tam vidíš.

- O internetu jsme už krátce mluvili. Musíš se skutečně dívat na všechno, co jako reklama vyskočí? Vždyť dnes se velká část nákupů odvíjí v internetu. Skutečně jsou stránky „shopping“ oblíbenými stránkami v internetu pro dospělé. O nebezpečích sociálních sítí budeme mluvit v jiném článku (67% mladých navštěvuje nejraději tyto stránky). Ohrožení mužských uživatelů v internetu je jasné. Nikde není více nemravnosti než na internetu. V čísle 2/2008 byl k tomuto tématu otištěn působivý dopis čtenáře (str. 25). Máš-li problémy s chybným kliknutím v internetu, pak si ho raději ještě jednou

přečti. Pro (mladé) ženy tu je nebezpečí často ve spojení s možnostmi chatu nebo Online-Shoppingu. Takové vazby, i když jsou jen virtuální, jsou krajně problematické. „Second life“, umělá druhá realita života, se může jevit napínavou. Vede ale jen k útěku z tvé vlastní zodpovědnosti v životě. K tomu existuje dostatek příkladů. Přitom chtějme myslet na poukaz jednoho křesťanského pedagoga, že mladí lidé ve věku 13–15 let nemohou být vychováni k odpovědnému zacházení s médii internet. To nelze stejně tak, jako je nemožné v tomto věku vychovávat k řízení auta. Jinými slovy: Rodiče mají úkol chránit děti před věcmi, za které prostě ještě nemohou převzít zodpovědnost.

- Hrací konzoly jsou posledním tématem této třídy. Sám víš, kolik času tě stojí hraní v internetu nebo na PC (anebo s přenosnou hrací konzolou). A když se potom ještě jedná o stálé bouchání a odstřelování – jsi skutečně přesvědčen o tom, že toto je správné zaměstnání pro křesťana, který se má snažit o pokoj (Žid. 12,14)? Podívej se přece ještě jednou na své hry před pozadím svého křesťanského vyznání. Je v odpadkovém koši ještě místo?

Vazba na média

25% mládeže ve věku 12–19 let říká, že z médií, která jim jsou k dispozici, by se mohli zříci nejméně počítače. 22% udává internet, 18% přehrávač MP3 a 15% televizi. 9% ostatně knihy...

- Mne by velmi zajímalo, co bys zde mohl udat ty. Přál bych si, aby výsledek u mne a u tebe byl 100%: Bible.
- Pokud se týká počítače, tu si ho lidé dnes sotva ještě dovedou odmyslet. Když si představím, že bych tento článek nejprve psal na psacím stroji nebo dokonce ještě rukou – tu je to téměř jako „hororová představa“ vzhledem k mnoha chybám, které udělám, k nutným opravám od redakce atd. Nejsem si ovšem jistý, zda to je tvá tvořivost jako pisatele, kvůli které si neumíš představit, že by počítač nebyl nutný. (Přitom budeme mít radost, když nám z vaší strany budete posílat více pošty a článků nebo návrhů k článkům.) Ty sám nejlépe víš, proč ti je počítač tak důležitý, možná počítač s hrami...?
- Na internetu můžeme podnikat potřebné rešerše¹, ale také na mnoha stránkách plýtvat svým časem. Facebook, StudiVZ, YouTube a mnohé další skýtají zdánlivě velkolepou zábavu. Mohou nám vzít hodiny a hodiny, které bychom mohli tak dobře užitečným zaměstnáním a ve svědectví použít pro našeho

¹ rešerše = vyhledávání článků, údajů, dat

Pána. Už jsi někdy přemýšlel o spolupráci u stolu s nabídkou křesťanské literatury?

Online-hry/LAN-Party

Zvláštní variantou počítačové hry jsou Online-hry. 35% 14–19letých užívá tento druh her. Jsou to hry, u nichž „protivník“ někde v tomto světě rovněž sedí u svého počítače a hraje proti mně určitou hru. Vím o mladých křesťanech, kteří takové hry – často strategické hry – hrají po celé noci o víkendu. Ne každá z těchto strategických her má militantní pozadí. Často jsou však fascinující do té míry, že člověka zevně, a pak také vnitřně nepustí.

Pokud jde o působení na zdraví, tu k tomu jistě můžeme mít své otázky. Ale nejen to: Kolik času při takových aktivitách ztratíme. Ne že bychom mohli číst Bibli 24 hodin denně nebo zvěstovat evangelium. To jistě ne. Ale chceš svůj čas skutečně investovat do takových her, ať už jsou jakkoli zajímavé, když tu přece pro křesťany je tolik dobrého a potřebného k činění vzhledem k potřebné biblické pevnosti a k evangeliu? 11% 14–19letých hraje 10 a více hodin za týden. A ty?

„Ztratili jsme svého syna na internetu.“

Na závěr bych se chtěl dotknout ještě dvou témat, která jsou ve spojení s těmito moderními médii. Před nějakou dobou jsem četl článek s nadpisem: „Když rodiče ztratí syna na internetu.“ Otec, tak je tam řečeno, už nemá žádný kontakt se svým synem. „Bez internetu nemohu být,“ byla poslední slova 23letého v telefonu. Tento mladý, zřejmě velmi inteligentní muž, se ponořil do virtuálního světa Online hry „World of Warcraft“. Zdá se, že to je to jediné, co pro tohoto člověka ještě má cenu. Jeho byt je zpustošen, sociální kontakty už nemá žádné. Rodiče tohoto mladého muže s ním ztratili všechna spojení.

Možná že řekneš: To je mimo realitu v mém životě. Snad. Ale to si tito rodiče také mysleli. Mladý muž snad rovněž. Nezapomínej však, že všechno, co se stane závislostí, brání životu v praktickém obcenství s tvým Bohem.

Tvoji rodiče asi zdaleka nejsou tak doma v Online-světě jako ty. Ale nezapomínej na slova, která Bůh pro nás dal napsat: *„Synové (a dcery), slyšte otcovo naučení, pozorně naslouchejte, abyste poznali rozumnost. Vždyť vám dávám dobrou nauku, moje poučení neopouštějte... Ať tvé srdce uchopí má slova, zachovávej mé příkazy a budeš žít. Získej moudrost...“* (Přisl. 4,1–5)

Videohry

Dříve byly filmy v televizi a v kině. Potom tu byla DVD. Zatím co na kino a na televizi mnozí křesťané kvůli nemravnosti a násilí pohlíželi velmi kriticky, v našich regálech se masově vyskytují DVD. Kdo má něco proti dětským DVD? Tak se otevřely dveře malou štěrbinou. Ta se zvětšovala a zvětšovala. Na co všechno se dnes dívá, o tom mnoho rodičů ani neví, někdy je to jimi alespoň trpěno. Je v tvé skříni a v tajné přihrádce všechno čisté a prosté násilí?

Mezitím tu je další vývoj filmů a počítačových her. Říká se tomu videohra: film, u kterého „hráč“ rozhodným způsobem ovlivňuje pokračování filmu určitými rozhodnutími, která ve hře činí. Jedna z těchto videoher vydělala v prvním týdnu prodeje půl miliardy dolarů – více než který film v kině.

Tyto hry jsou přinejmenším nemorální a zpravidla také plné násilí, v každém případě pokud jde o „nové zboží“. Rodiče se pravděpodobně v tomto řemeslu nevyznají. Tím důležitější je, aby sis byl vědom, že tvůj Pán přihlíží. Můžeš nad tyto filmy dát nadpis z Filipským 4,8? *„Konečně, bratři, přemýšlejte o všem tom, co je pravdivé, ušlechtilé, spravedlivé, čisté, milé, co má dobrou pověst, jestli je nějaká ctnost a jestli je nějaká chvála.“* Nejde o nějaký zákon. Jde o požehnání, které ti tvůj Pán chce dát.

Moderní média si už nelze odmyslet ze života mladých lidí. Nejsou také zlá (nebo dobrá). Rozhodující je, co s těmi médii děláš. Mají-li být v první řadě pro zábavu, ukradnou mnoho času a energie. Jestliže je však použiješ ke cti Pána, přinášíš pro tvůj duchovní život zisk. Na tom záleží.

Vezmi si přitom k srdci následující Boží slovo: *„Poslouchej svého otce, který tě zplodil, a nepohrdej svou matkou, když zestárne“* (Příslaví 23,22) – i tehdy, když by tvoji rodiče měli omezovat tvůj konzum médií, ačkoli z tvého pohledu o tom mají sotva ponětí. Na poslušnosti spočívá zvláštní požehnání, právě když ti činí těžkost porozumět nařízení rodičů.

Manuel Seibel

3. Praktické rady pro zacházení s novými médii

Moderní média se stala pevnou součástí našeho života, ať to chceme nebo ne. Ani školák už nemůže bez těchto médií pracovat a žít. A tu je dobré mít před očima některé věci, které nám jako křesťanům mohou být nápomocné při zacházení s těmito někdy skutečně nebezpečnými nástroji.

Na jiném místě v tomto sešitu jsme už citovali ten důležitý verš ve Filipským 4,8: „Konečně, bratři, přemýšlejte o všem tom, co je pravdivé, ušlechtilé, spravedlivé, čisté, milé, co má dobrou pověst, jestli je nějaká ctnost a jestli je nějaká chvála.“ Jestliže tyto návody charakterizují i naše zacházení s novými médii a technickou nabídkou, je mnoho získáno.

K tomu dáme několik rad, které jsou na zcela praktické rovině:

1. Čím déle sedíš před svým počítačem, tím to je nebezpečnější. Proto si stanov pevné časy a doby, v nichž používáš internet. Je možné i v nastaveních (např. ve Fritz-Boxu) stanovit rozpočet, který nelze překročit.
2. Kdo sedí sám a odloučený (neviditelný pro druhé) před svým internetovým připojením, je v nebezpečí, že se „překlikne“ nebo nakliká stránky, které jsou mravně zavrženíhodné. Proto dbej na to, aby tě mohli druzí vidět, když surfuješ v internetu. Máš-li problémy se špatnými stránkami, pak postav svůj počítač do nějaké všem přístupné místnosti (chodba, obývací pokoj). Tím se nebezpečí sníží.
3. Čím pozdější denní doba (nemám-li říci, čím časnější...), tím více mizejí naše obranné síly, abychom řekli „ne“. I zde můžeš technicky nastavit, že internet se zamkne – řekněme – ve 22 hodin. Právě tehdy, když pozoruješ, že jsi náchylný pro obrázky a špatné stránky, jdi touto cestou, kde se vědomě chráníš.
4. Vyhledej si dobrého přítele, s nímž můžeš o svých problémech otevřeně mluvit. Nejlepší je, když si můžete vzájemně pomáhat. Neměj strach, že jsi ten jediný, jenž má problémy se zlými žádostmi a s internetem. Tak se daří dnes většině mladých lidí. Jestliže máš někoho, jemuž důvěřuješ, pak se můžete společně modlit za své problémy a vzájemně také pravidelně spolu mluvit, zda někde je nějaký problém. Zákonický slib, že v případě pádu něco vyznám, nepomůže. A přesto tu je rozhodnutí srdce, které je možné příteli také sdělit, že tehdy, když se něco stane, mu to důvěrně sdělíš.
5. Často pomůže pěstovat také důvěrné rozhovory s nějakým trochu starším věřícím. Takový – právě už ne mladý bratr, resp. taková sestra – ti mohou

z hlediska své větší životní zkušenosti dát rady a modlit se za tebe – nepodceňuj tyto modlitby. K tomu je přirozeně potřebné, abys mu/jí mohl důvěřovat, že skutečně umí mlčet. Vybrat si někoho mimo rodinu není žádný důkaz nedůvěry vůči tvým rodičům; i my, kteří jsme už trochu starší a jsme rodiče, jsme o takových tématech často nehovořili se svými rodiči.

6. Přezkoumej své kontakty v sociálních sítích a způsob, jak komunikuješ s druhými přes mobilní telefony (Smartphone). Dnes je náš celý způsob řeči stále uvolněnější – i vůči druhému pohlaví. To není dobré. Redukuj množství svých mailů (postings, SMS, atd.), takže zůstane čas na otázku: Je to, co dělám a píšu, hodné, spravedlivé, čisté, milé, dobře to zní, je to chvályhodné? Je to křesťanské a přiměřené pro křesťana? Jak rychle napíšeme nějakou SMS, aniž bychom byť vteřinu přemýšleli o tom, zda je to vůle Pána, zda se taková akce nyní „sluší“. Ne všechno, co píšeme, má co činit s Biblí – také nemusí. Ale musí to být takové, aby se to hodilo k životu s Biblí a nebylo to beze smyslu, nesmyslné nebo dokonce hloupé.
7. Dnes můžeš na síti najít a stáhnout mnoho filmů. Zeptej se nejdříve, zda se na takový film můžeš dívat, aniž by v tobě byly vzbuzeny zlé žádosti a nebylo oslavováno zlo (jako např. násilí, špatné rodinné vztahy, náboženství, atd.). Je možné také stáhnout mnoho hudby: Jestliže tu využíváš mezeru v zákonu, je to v rozporu se zákonem. Jde o hudbu, která je nehodná křesťana?
8. Jestliže jsi upadl do hříchu, nenech tento hřích dlouho „stát“, nýbrž vyznej ho svému Pánu. A i když se to stane opět a opět – vyznej ho! On vždy znovu odpustí! Udělej si u svého počítače (obrazovky) varovný štítek. Učiň ve svém srdci předsevzetí, že se nebudeš znečišťovat (Dan. 1,8) – a to také znamená, že v konkrétní nebezpečné situaci toto rozhodnutí srdce uskutečníš – je to rozhodnutí vůle.

Přejeme ti mnoho odvahy, síly a rozhodnosti při zacházení s novými médii.

***Víc než cokoliv jiného střež své srdce,
protože z něj vycházejí prameny života.***

Příslaví 4,23

***Jestliže své hříchy vyznáváme,
on je věrný a spravedlivý,
aby nám hříchy odpustil
a očistil nás od každé nepravosti.***

1. Jan. 1,9

Redakce FMN

4. Sociální síť – FACEBOOK

Social Media – Social Game – Social Plugin – Cyber-Mobbing

Co je to Facebook?

Facebook (zkratkou FB) je stránka platformy „Social Media“. To je druh platformy, na které uživatel může komunikovat s jinými uživateli. FB funguje pomocí **sebeprzedstavení** svých uživatelů, ale také pojmutím do sítě přátel pomocí seznamu přátel. Tam je možné se virtuálně „setkávat“ s přáteli, být s nimi v kontaktu a rozmlouvat s nimi.

Jak to funguje?

- Uživatel (User) má **Kroniku/Pinnwand** (podobnou webové stránce) s **interaktivním životopisem**.
- V kronice může uživatel psát **stavová hlášení**, to znamená, že píše, jak se mu daří, co si myslí nebo co právě dělá.
- Mohou být předávány **informace** (věk, adresa, hobby atd.).
- Mohou tam být publikovány vlastní **fotografie**. Je dokonce možné ukazovat **videa**.
- Příspěvkům může být dáвана priorita nebo mohou být odkliknuty.
- Uživatel vidí, kdo z jeho „*přátel*“ ve FB je online, a má možnost s nimi **chatovat** (=rozmlouvat).
- Může vytvořit skupinu (např. školní třídu, ročník, podnik) a vyměňovat si informace, soubory, termíny, úkoly atd.

Některé údaje:

- FB má v Německu 25 milionů uživatelů, z toho 18 milionů mobilních uživatelů se Smartphonem.
- Průměrný věk uživatelů je 38 let.
- Každý uživatel má v průměru 342 přátel.
- 50% uživatelů se zapojuje každý den.
- Každý uživatel má průměrně 90 obsahů za měsíc.
- 22,6% online-času na internetu je stráveno v sociálních sítích.

- Průměrným hráčem (Social-Gamer), který se účastní některé z mnoha Online-her, je 43letá žena.

Práva FB:

- Facebook má právo všechny obsahy (např. obrázky) užít komerčně a práva na užití dávat třetím osobám.
- Pomocí „Apps“ (tj. uživatelských programů pro PC a mobil) může FB i data nečlenů ukládat, jestliže je jednotliví uživatelé neuzavrou např. ve svých adresářích disponibilních dat.

Veřejné a soukromé Já:

Facebook činí soukromé domovské stránky zbytečnými. To je krok pryč od sebou kontrolovaných stránek k nabídce kontrolované FB. User se vzdává části svobody a dostává za to částečné pohodlí. Ukládá část své totožnosti online ve své kronice. Uploadem (nahráním) těchto osobních informací je poddán podmínkám digitálního světa. To znamená, že ochranná hranice soukromé sféry je opuštěna a je vytvořeno „digitální Já“. „Reálné Já“ a „digitální Já“ nemusejí být vzájemně totožné.

Social Plugin

Každý zná **Social Plugin** Facebooku – tlačítko „**Líbí se mi**“. Příklad: Jestliže se nějakému uživateli líbí například webová stránka nějaké firmy/značky/osoby a dá to najevo kliknutím na tlačítko „**Líbí se mi**“, tu se to zobrazí všem jeho přátelům v jejich kronice. Dosah a zájem této webové stránky jsou tímto způsobem pomocí „**Sociál Action**“ zvýšeny. Na druhé straně přátelé uživatele při své návštěvě webové stránky obdrží informaci, že jednomu z jejich přátel se stránka už líbí. FB vytváří pomocí těchto kliknutí uživatelské profily a užívá je pro reklamní účely.

Open Graph

Rozhraní **Open Graph** je užíváno, aby do kroniky uživatelů mohlo být něco napsáno někým, kdo ani sám nemusí být ve FB. Ukázkovým příkladem je „**Spotify**“ (knihovna hudby). Přátelé uživatele se bezprostředně přes jeho kroniku dovědí, co poslouchá.

Cílem Open Graphu je být přítomen na co možná mnoha webových stránkách mimo FB a tyto spojit s FB, aby bylo ve FB zobrazeno ještě více ze života uživatelů.

Social Games

Vedle Social Plugins existují také **Social Games**. To jsou prosté online hry s interakcemi /vzájemným působením/ mezi přáteli (viz dále).

Potenciál nebezpečí:

1. Sebeředstavení

U FB je v základním nastavení nejprve vše veřejné, tj. kompletní soukromý život je vydán veřejnosti. Mnoho lidí **se chce samo představit** a mít **uznání**.

Bůh odměnil Ezechiáše pro jeho věrnost v prvních 14 letech vlády bohatstvím. Tu „*se pozdvihlo srdce jeho*“ (2. Par 32,25) a on ukázal vyslancům babylonského krále celý svůj dům. „*Co viděli v domě tvém?*“ Ezechiáš: „*Všecko, co jest v domě mém, viděli. Ničeho není v pokladech mých, čeho bych jim neukázal.*“ (2. Král 20,15) Chtěl jen **uznání**. Bůh mu všechno vzal.

Podněty:

- Dávat k dispozici co nejméně informací. „*Napomínáme pak vás, bratři, abyste... se snažili pokojní býti a hleděli toho, což komu náleží /věnovali se vlastním věcem/.*“ (1. Tes. 4,10.11).
- Jak vypadá tvé svědectví ve FB? „*... a před Kristem Ježíšem, který před Pontským Pilátem dosvědčil dobré **vyznání**.*“ (1. Tim. 6,13) Odpovídají tvé obrázky a texty pravdě? Jak vypadá tvůj způsob vyjadřování?
- Ukaž se jako křesťan. „*Hlásej slovo Boží.*“ (2. Tim. 4,2)
- S kým se spojuješ (např. hudební skupiny, hry)? „*Nepřipodobňujte se tomuto věku /světu/.*“ (Řím 12,2) Přemýšlej, zda místo nějakého „pokryteckého odvracení se“ od svých zálib ve filmech a hrách, bys je neměl před Pánem Ježíšem přezkoumat a vzdát se jich či redukovat je.

2. Přátelé

Čím více FB přátel může nějaký uživatel vykázat, tím je váženější. V USA jsou mladí lidé zčásti mobbováni, když nemají alespoň 500 přátel. Téměř samozřejmě je přijímána každá žádost o přátelství.

Musíme rozlišovat mezi **pravými přáteli** a pouhými **kontakty**. **Kontakty** jsou osoby jako v nějakém „seznamu adres“. Je to jako s jednostranným vztahem. U **přátel** však existuje privilegovaný dvoustranný vztah. V současné době je možné na FB dělat rozdíly ve stupni přátelství. Toto rozlišování „přítel“ sice nevidí. Ale je tím možné stanovit, kolik informací ten „přítel“, resp. „známý“ ... dostane.

Známka pravých přátel

- Dávají rady (Přísl. 27,9).
- Mluví spolu důvěrně a s důvěrou.
- Navzájem si pomáhají (Přísl. 27,17).
- Opravují se a vydrží rány (Přísl. 27,6).

K tomu je zapotřebí energie, vytrvalosti a času.

Podněty:

- Přátelství světa je nepřátelství proti Bohu (Jak. 4,4).
- Pěstuj jen kontakty s přáteli, které v reálném životě vidíš alespoň jednou týdně, resp. tě s nimi – i přes vzdálenost – spojuje opravdové přátelství.
- Uč se rozlišovat mezi přáteli a kontakty.
- Redukuj kontakty s „přáteli“ druhého pohlaví a také intenzitu těchto kontaktů.
- Kontroluj svá „nastavení soukromé sféry“ („Přátelé“ / „Veřejně“ / „Uživatel-sky definované“).
 - Kdo s tebou smí vstoupit do kontaktu?
 - Kdo smí vidět příspěvky uložené v poště?
- Výlučná online-přátelství vedou k sociální izolaci.

3. Žrout času – závislost – stres

Jen krátce odepsat v chatu, aby se odsouhlasilo školní plánování, potom proběhnout Pinnwand/Kroniku, možná ještě komentovat. Kdo tu stiskl „Líbí se mi“? Kdo se „addoval“? Následek: kliká se od stránky ke stránce, od obrázku k obrázku, stále se hledají nové věci. „*Oko se nenasytí viděním.*“ (Kaz. 1,8) Stáváme se závislími. Když nesmíme nic opomenout, dostaví se stres. FB nikdy nespí. Hodiny rychle uběhnou a dosud jsme nevyřídili nic smysluplného. Kdo by to neznal?

Kapitán mužstva Bayer–Leverkusen řekl: Facebook je nemilosrdné plýtvání časem.

Podněty:

- Čas je nedostatkové zboží. „Čas je zkrácený.“ (1. Kor. 7,29) „Co je váš život? Vždyť jste pára, která se na chvilku ukazuje a potom mizí.“ (Jak. 4,14)

- Cíle určují naše rozdělení času (Fil. 3,14). Proto je třeba nastavit priority. Pavlův cíl být o Letnicích v Jeruzalémě měl tak vysokou prioritu, že Pavel minul Efez, aby neztratil čas (Sk. 20,16).

Opravdu svobodný je člověk tehdy, když je připojen k Tomu, jenž činí svobodným.

- „Chodte v moudrosti před těmi, kteří jsou vně.“ (Kol. 4,5), „neboť dny jsou zlé“ (Ef. 5,16).
- Redukuj dobu pro Facebook (na PC/mobilu) na stanovenou míru, např. čtvrt hodiny denně a více se zaměstnávej Božím slovem. „Slovo Kristovo ať ve vás **bohatě** přebývá.“ (Kol. 3,16)

4. Social Games

Budoucnost počítačových her leží v **Social Games**. To jsou jednoduché online hry, v nichž se uživatel pokouší stále zlepšovat svůj vlastní rekord. High-Score je sdělováno přátelům, takže je možné vzájemně soutěžit s druhým. Jeden chce být lepší než druhý, a právě to tvoří „faktor závislosti“ Social Game. Ženy ve věku mezi 35 a 45 lety hrají zvlášť rády Social Games. 17% hráčů se samo označuje za závislé.

Asi nejznámější hra je „FarmVille“, v níž je pečováno o rolnickou usedlost. Člověk je nucen stále znovu hrát, poněvadž jinak se například zkazí úroda. Kromě toho hráč potřebuje podporu přátel, aby dosáhl další úrovně. Tím je ustavičně veden k další hře.

Podněty:

- Zkus se: Dávám potravu nové přirozenosti nebo té staré? Neboť to, co mne zaměstnává, charakterizuje můj všední den.
- Netrpí tím škola/povolání/rodina/manžel(-ka)?
- Hrál bych dále hru, kdyby Pán Ježíš stál vedle mne? „**A všechno, cokoli činíte slovem nebo skutkem, činite ve jménu Pána Ježíše.**“ (Kol. 3,17)
- „**Má Hospodin mnohem více nad to, což by dal tobě.**“ (2. Par. 25,9)
- Hledej rozumná zaměstnání ve volném čase – s věřícími.
- Drž se údajů USK (Unterhaltungssoftware Selbstkontrolle – Sebekontrola zábavného software)

5. Cybermobbing (=kyberšikana)

Definice: Úmyslné urážení, vyhrožování, odhalování nebo zatěžování druhých pomocí moderních komunikačních prostředků (např. FB) – většinou po delší dobu.

- **Celodenní zásah do soukromého života:** Cyber-Mobbing nekončí po škole nebo po práci. Protože Cyber-Bullies mohou útočit přes internet nebo mobil celých 24 hodin, oběť je jimi pronásledovaná dokonce i doma.
- **Publikum je nepřehledně velké:** Obsahy se šíří extrémně rychle. Zprávy nebo obrázky, jakmile jsou online, jsou jen těžko kontrolovatelné. Filmy mohou být zcela jednoduše z jednoho internetového portálu kopírovány do jiného. Proto je rozsah Cyber-Mobbingu mnohem větší než u přímo zprostředkovaného mobbingu.
- **Identita „Cyber-Bully“ a oběti:** K Cyber-Mobbingu může docházet jak mezi stejně starými (například přáteli a spolužáky), tak i mezi různými generacemi (například žáky a učiteli). Stáří nebo vzezření přitom nehrají žádnou roli, poněvadž Cyber-Bully si může vybudovat vlastní identitu, která nezřídka vypadá zcela jinak, než jaká je skutečnost.

Podněty:

- Jednat s vlastním profilem s rozmyslem, soukromá data a informace vydávat jen zřídka.
- Nastavit soukromá nastavení na „vysoká“!
- Ukazovat uctivé chování.
- Mít otevřené uši pro oběť.
- Respektovat soukromou sféru druhých. Ani osobní data, ani fotografie nebo komentáře o druhých nezveřejňovat.
- „*Zachovej mne od osidla, které mi roztáhli, a od síték činicích nepravost.*“ (Žalm 141,9)

Závěrečné myšlenky:

Každý (mladý) křesťan by měl dobře přemýšlet o tom, *proč* má stránku na Facebooku anebo proč ji chce mít. Přitom jde zvláště o to – jako také v mnoha jiných oblastech života – snažit se o dobré a vyvarovat se zlého. V tomto postoji Pán každému ukáže správnou cestu v této otázce. Několik biblických míst k podnětnému zamyšlení proto uzavře tento článek:

*„Žádost spravedlivých jest **toliko dobrých věcí**.“*

Přísl. 11,23a

*„Ten, kdo pozoruje slova, **nalézá dobré**.“*

Přísl. 16,20

*„**Neposkvrňujte se** žádnou touto věcí; neboť těmito všemi věcmi poskvrnili se pohané, které já vyvrhnu od tváře vaší.“*

3. M. 18,24

*„Utíkej před mladickými **žádostmi**, usiluj o spravedlnost, víru, lásku, pokoj s těmi, kdo vzývají Pána z čistého srdce.“*

2. Tim. 2,22

„Všechno číňte k Boží slávě.“

1. Kor. 10,31

Tobias Kuhs

5. Přímluva za knihu (nebo e-book)

Atraktivita moderních médií vedla k tomu, že se čte stále méně knih. To platí i o Bibli a duchovní literatuře. Pro oživení a duchovní růst potřebujeme změnu tohoto trendu.

Využívají se média. Hrají se počítačové hry. Zprávy na internetu většina už jen přeběhne. Na filmy se lidé rádi podívají, protože pro to není nutná žádná námaha. Zjistilo se, že pulz u dětí je málo proměnlivý, protože většina z nich sedí před obrazovkou – ať je to TV nebo počítačové hry, aniž by se musely namáhat. Tak si zvyknou na pasivitu. A tvořivá činnost se přitom ztrácí.

V roce 1961 bylo čtení pro 30% německého obyvatelstva ještě nejmilejším zaměstnáním ve volném čase, jak vyplynulo z tehdejší Bertelsmannovy ankety. Ale už tehdy četlo jen 11% čtenářů kvalifikovanou literaturu, jen 5% věcnou nebo odbornou literaturu nebo učebnice. Proč se už tehdy tak málo četlo? 47% respondentů udávalo jako důvod nedostatek času, jako kdyby člověk nemohl čas ovlivnit vědomým přerozdělením. 24% udávalo, že prostě nemají chuť – nebylo by to dnes 80%? Kdosi jednou řekl: „Knihy nejsou pomníky minulosti, nýbrž zbraň přítomnosti.“ Více než každá jiná kniha je Kniha knih – Bible, řečí, která míří doprostřed současného života.

Ještě nebyla doba, v níž by bylo k dispozici tolik věcí hodných přečtení (a žel i zlých věcí). Bibli můžeme online číst v německé řeči; i v angličtině, francouzštině, španělštině, řečtině, hebrejštině ... A to často nejen v jedné verzi, ale je k dispozici více různých překladů.

Také biblické komentáře jsou v němčině i v cizích jazycích dosažitelné ve velkém množství. Nikdo by nemusel jít do biblické hodiny nepřipraven. Je takové množství dobrých biblických komentářů ke knize Bible, která se právě čte a o níž se mluví – online a také tištěné. Ale pro takovou přípravu by museli křesťané být více nadšeni...

Je mnoho důvodů, proč se necháváme uchlácholit moderními médii. Pasivita sice není vrozena, ale velmi snadno se jí naučíme. Potřebujeme impuls, abychom se od takového postoje opět odvrátili a vzali do ruky knihu.

Tlusté knihy nebo raději e-book?

Nuže, nedělám si iluze. Nečekám, že mladí lidé opět houfně vezmou do ruky tištěné knihy, které pro ně jsou možná prostě „starými tlustospisy“. Vždyť je tu i moderní kniha – e-book. Stáhní si přece někdy z příslušných stránek dobrou elek-

tronickou knihu. Například vydavatel „Folge mir nach“ – Christliche Schriftenverbreitung (CSV) – nabízí řadu dobrých elektronických knih. K tomu patří například Elberfeldská bible, takže ji stále můžeš mít u sebe. Anebo kapesní vydání v kapse. A když potom někde máš volno, vezmi si ji k ruce.

Mezi tím, co je možné číst, není nic lepšího, než je Bible. Ukazuje nám nefalšovaně historii stvoření a lidstva. Ukazuje mi můj vlastní život. Zjevuje mé srdce, mé náklonnosti, má přání, mé obavy, mé starosti, moje výzvy, mé šance, mé perspektivy. Mluví do mého života a ukazuje především řešení všech problémů. Boží slovo je živé (Žid. 4,12) a zjevuje vše, co Bůh pro lidi ve svém srdci měl; zvláště nás rozechřívá pro Božího Syna, našeho Zachránce, jenž za nás zemřel na kříži. Ne náhodou nám Pán Ježíš říká: „*Blahoslavený, kdo čte, i ti, kteří slyší slova proroctví tohoto, a ostříhají toho, což napsáno jest v něm; neboť čas blízko jest.*“ (Zj. 1,3) Četba Božího slova skutečně činí „moudrým“ a šťastným.

Na www.bibelkommentare.de si můžeš stáhnout mnoho dobrých výkladů Bible. Vezmi si přece nějakou knihu Bible, kterou budeš číst spolu s komentářem. Vyplatí se to. Mnozí potvrdí, že se jim i dnes ještě vyplatí vzít si do ruky knihu, i kdyby byla elektronická ... Kdo čte (správné věci), získává. Získává dojmy, které se vtiskávají. Získává poznání, které může zpracovat v srdci. Cenění si Božího slova a Pána Ježíše roste. Není to právě to, co my všichni potřebujeme? „*Rostte v milosti a poznání našeho Pána a Zachránce Ježíše Krista.*“ (2. Pt. 3,18)

Manuel Seibel.

„Přemýšlím o tvých přikázáních.“

Žalm 119,15

„Pozvednu ruce své k přikázáním tvým, která miluji, a přemýšleti budu o ustanoveních tvých.“

Žalm 119,48

„Já ale přemýšlím o tvých přikázáních.“

Žalm 119,78

„Blahoslavený, kdo čte, i ti, kteří slyší slova proroctví tohoto, a ostříhají toho, což napsáno jest v něm; neboť čas blízko jest.“

Zjevení 1,3

